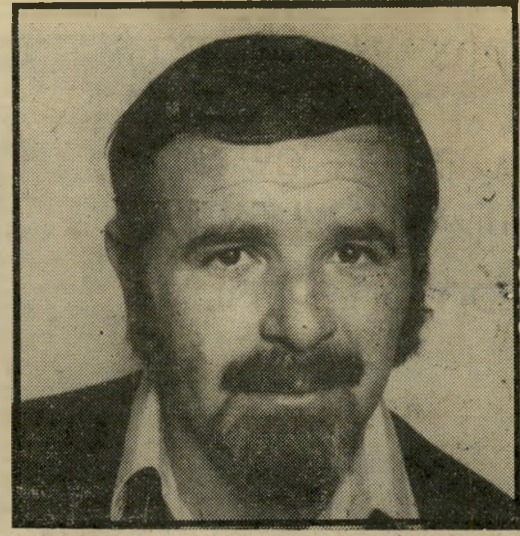

שארית הפליטה ושארית הבושה

לאחרונה נפל דבר בחיפה שהוא מסמני התקופה. קבוצת אזרחים, תושבי שכונת דניה, ביקשה להסיר מעצמה את חרפת השם "שארית הפליטה". שכן דבר נורא קרה בשכונת-שאננים זו: לצד שמות פסטורליים של מוציאאים, ראשי עולם, שמות מדינות (אשר עד חלקן אין ישראל מקיימת עוד יחסים דיפלומטיים) מוסיקאיים, נושא רחוב אחד את שם החרפה הסטרי-אוטיפי: "שארית הפליטה".

ולא קרה כדבר הזה הרי שניתן היה להניח כאילו מדובר בפלנטה אחרת, פלנטה של אנשים סטריליים, נעדרי רגשות, זיקות, זיכרונות ומחויבות מינימלית לעברם ולעתידם, מעין אנשי-מבחנות אשר צורפו מכך וכך חומרים כימיים, כדי לכך חלקי חילוף, שריאותיהם נופחו באוויר המפוח, דם הותז לעורקיהם במשאבות-פלא, אך לא היה מי שיפיה בהם נשמה. הנה כי כן, חי לו בישראל עם ששליש מבניו ובנותיו, סביו וסבתותיו, אבותיו והאמהות היהודיות הנפלאות, על טפן ועובריהן, כל בית ישראל סבא, הוכחד, בדור זה, על-ידי חיות סטריליות מהלכות על שתיים. ואף-על-פי-כן נוטלת על עצמה שארית הפליטה של האזורים המוצלים את האחריות ההיסטורית לגורל העם היהודי, מתקבצת במחנות העקורים באירופה, מחדשת חיים קהילתיים, שרה שירי ארץ-ישראל, לומדת עברית, מכשירה עצמה לעבודת כפיים ופונה לארץ-ישראל, נוטלת חלק בבניין הבית השלישי. העולם המערבי, בחזותו בשארית הפליטה הזו, מפעיל לחצים מדיניים וכלכליים על אנגליה, בעלת המנדט על ארץ-ישראל, לחץ אשר משתבל אכן בתהליכים אשר מובילים בסופו של דבר לכ"ט בנובמבר. בדרך זו, נוצר הגשר בין דור השואה לדור התקומה. שארית הפליטה היא הגשר לזה. מי שאינו בזין זאת, אין לו מושג בתולדות עמו וארצו ואף מגורים בשכונת-שאננים לא יכולים לשמש כסות לערוות הבורות, האטימות והציניות המתחסדת.

אחד הטעויות של מבקשי שינוי השם מעוגן במעין מוטיבציה נסיכולוגיסטית. אבות שינוי השם חרדים לנשמת לדיהם הרכה, הנפגעת מן היחס הסטריאוטיפי שמעורר שם כזה. לדידם רכים אלה של שכונת-השאננים הזאת נדרשים בבתי-הספר, פהיזם, לסיפורים על ינוש קורצ'אק והילדים המסכנים מרחוב קרוכמלנה הורשאי. אחד הילדים האלה, נצול יחיד, אמן המפ"חית שמואל גוגול, הוא איש שארית הפליטה. מעניין מה תהיה תגובתו על מאווי מבקשי הסרת השם המביש של שארית הפליטה. התושבים הפסטורליים,

הסטורילים, מאותה שכונה חיפאית, טענו שבין מבקשי הסרת השם יש גם מי שעברו בעצמם את השואה (זו טענה בנושא של "הטוב בחברי הוא יהודי"). אנו מאמינים להם, אך מה טעם מצאו להתקטש בקלסטרון נוסף של קהילת מבקשי מחיקת העבר, מתכחשי גורל עמם? האם לא זיק אחרון של רגש בושה פנימי? אם כן, שמה יתפסו לזיק זה, ודרכו ישנו את דעתם ויסירו מעל סדר יומה של עיריית חיפה את בקשתם

מה קרה כשביקשו חושבי שכונת דניה בחיפה לשנות שם רחוב נורא העלול להוריד את ערך דירותיהם?

המבישה. יבואו ויבקשו סליחה ומחילה מקהל רבבות של שארית הפליטה, ובאמצעותם ממיליוני הקורבנות, ממוריהם, סופריהם ומשורריהם. יבואו ויודו באשמת הטעות: נלכדנו בשעת חולשה של אטימות הלב. יבואו ויבקשו סליחה ומחילה.

יודעי דבר טוענים, כי שם נלוז ומשפיל שכזה, מוריד גם את הסטאטוס וגם את ערך הדירות. זו אכן

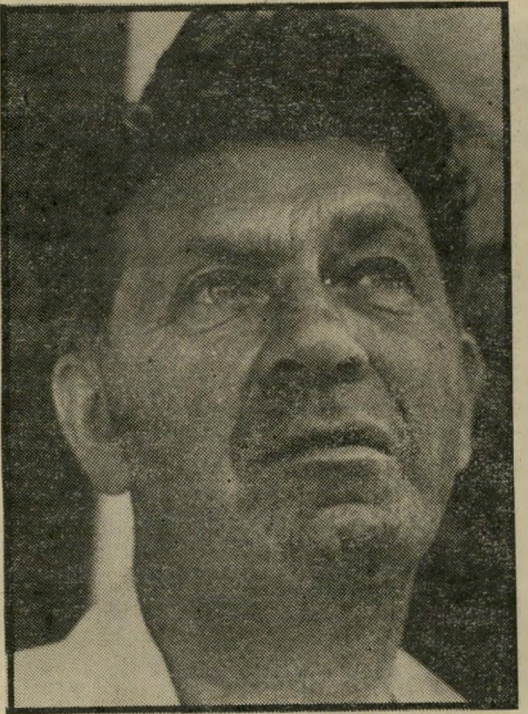
בעייה יותר רצינית. כיצד נשיב להם הסטאטוס, כיצד נפצה אותם על איבוד פוטנציאלי של ממון? שמה נסווג תושבי הרחוב בסיווג אשר יקטין את הארנונה שלהם? אולי נשלב, בין שיקולי העיריה, מרכיב של הנחת בושה, סומק ומבוכה. נייצר מין אינדקס שכזה ואז יוכלו תושבים אשכנזים המתגוררים ברחוב הנשא שם של משורר יוצא תימן לעשות בו שימוש לשם קבלת פיצוי מה, על אי-הנעימות, יוצאי הגנה המתגוררים ברחוב אצ"ל, ויוצאי אצ"ל המתגוררים ברחוב הגנה או ברחוב אליהו גולומב ינהגו בדרך דומה, ויוצאי לח"י ייהנו משני העולמות? דיירי רחוב גרות ת"ח ורחוב עולי הגרדום יוכלו לזכות בניקוד גבוה יותר, ניקוד שאך כפסע בינו לבין הניקוד של תושבי רחוב שארית הפליטה. העיריה תושיב כלכלן אורבני (הטכניון) ואוניברסיטת חיפה יוכלו לספק מומי

ואולי שארית הפליטה היא המצאה ישראלית מתחכמת, וכלל לא היתה שואה?

חיות שכזאת) וזה יעשה, בעזרת מחשב תוצרת גרמניה, את כל החישובים הנחוצים. נקודת תורפה נוספת בכל הפרשה העגומה הזאת, משמשים אותם חברי מועצת העיריה אשר נעתרו לבקשה הפדגוגית של חלק מתושבי רחוב שארית הפליטה ואכן הסכימו לשינוי השם. חברים אלה, אשר בחלקם שבו ודאי משליחות אלמונית באחת ממשלחות החנופה לגרמניה, ובחלקם מתוכננים ודאי לנסיעה שכזאת, מבינים את נפש בהמתם.

אנו מציעים להם כי בביקור הבא בגרמניה ירכשו באחד מדוכני הספרים, אותם ספרים המעוטרים היטב, ומואיימים לפי מיטב מסורת האיוור הגוטי-טבטונית, את הספרות המתארת את כל פרשת השואה כבדייה יהודית-ציניית מתחכמת. או אז יסתבר להם שכלל לא היתה שואה, וכי שארית הפליטה היא המצאה ישראלית מתחכמת עוד יותר. אם כן, לשם מה לקרוא לרחוב שאנו, של שכונה שאננה ופסטורלית על שם בדייה? נודע לנו כי בין תושבי אותה שכונה נמצאים יוצאי חיל-הים הישראלי. האם אין ביניהם מי שהיה בפל"ם והמתין על חופי ארץ-ישראל לאוניות המעפילים, בלילות חשוכים? האם אין ביניהם מישהו שנשא על כתפיו, אל חוף מבטחים, בים גועש, נוכח הראדאר הבריטי, את תינוקות שארית הפליטה? היכן שארית הבושה??

פרופ' שבח וייס, חיפה מיוצאי שארית הפליטה

בגין לג' קראפט, ג'יימס רסטון, מארווין קאלב וכתבים אחרים את ההבדל שבין מערכת נשיאותית ומערכת פרלמנטרית. אותו הביא במבוכה, אבל זה אינו חשוב. לגבי מדינת ישראל הוא מהווה סכנה."

די לקרוא את פרץ. אנו מכירים זאת יפה ממנו. עם ראש-משלה כמו בגין, שרפינים ככור, שראוצר כחורבץ (או יהיה מי שיהיה במקומו) החיים בישראל ממש נפלאים — בתנאי שאתה בונה, תפוז או אשכולית.

יוסף שריק, חל-אביב

החיים בישראל, ניבלאים - בתנאי

"הלוואי שהייתי יכול לדווח שממשלת בגין נפלה, כתב מרטין פרץ בשבועון האמריקאי "ניו ריפאבליק" בשלחי דצמבר, 1980. פרץ מספר במאמרו מה אירע כאשר הוזמן יחד עם עיתונאים אמריקאים חשובים אחרים לארוחת-בוקר בבלייר-האוז בווישינגטון, בהש"תמת ראש-המשלה.

"תחילה הגישו לנו בייגלאך, לאקס וגבינה לבנה. אחר כך — ביצים בחושות ו...סטייק. לא קותלי חזיר, אך גם כך היה הדבר רגוע למדי — בשר עם גבינה. איש לא מחה על כך. אף לא ראש-המשלה האדוק עצמו." סיפורו של פרץ מוזר, לא כן? שהרי מדובר באותו ראש-משלה עצמו שאילץ את שר-החוץ שלו, משה דיין, לחצות את וושינגטון ברגל בשבת, שמה יראה נוסע במונית. אך בבלייר-האוז חש מנחם בגין שמותר לו לערב בשר בחלב, שמה שמיים.

נחזור לפרץ: "הממשלה אינה עובדת". הוא טועה. ממשלת בגין עובדת אפילו עכשיו בהתמדה, ללא ליאות, בהתלהבות, יום-אחריו. היא מפקדת את מדינת ישראל. היא מתעלמת מעובדות, מצדק, מאמת, מיושר ומכל שאר מרכיבי האתיקה הציונית וההומאנית העברית. היא מושונעת שהתעלמות מהפלטסטינים תסלק אותם מהתמונה, או שבעתיד נוכחותם תיפטר מן מוח שליטת הממשל הצבאי, פעולות גוש אמונים ופולגות" הסער אמיצות-הללב של הרב כהנא. שילטונו של בגין הפך מקומדיה עגומה לפארסה קורעת-לב. הוא העמיד את המציאות על ראשה, וליתר בטחון גם עצם את עינו כדי שלא לראותה, בלי להבין שכלל שהוא ממשיך להיאחז בכיסאו, מתהדקת הלולאה סביב ישראל.

בגין הפך לשר-הביטחון, "כתב פרץ, מפני שיריבו הגדול דויד בן-גוריון, אשר בז לו וסירב לשבת עימו לשולחן אחד, החויק בתיק הביטחון בהיותו ראש-משלה... בגין אינו עובד במישר-הביטחון, והתוצאות